

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR MEDIABELEID

VERGADERING VAN WOENSDAG 29 MEI 1996

Interpellatie van de heer Tuur Van Wallendael tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overgang van het Filharmonisch Orkest van de BRTN naar I Fiamminghi

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overname van het BRTN-koor en -orkest

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, over de draagwijdte van het BRTN-minidecreet

Met redenen omklede moties

VOORZITTER : Mevrouw Marijke Dillen

– *De interpellatie wordt gehouden om 12.12 uur.*

Interpellatie van de heer Tuur Van Wallendael tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overgang van het Filharmonisch Orkest van de BRTN naar I Fiamminghi

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overname van het BRTN-koor en -orkest

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media, over de draagwijdte van het BRTN-minidecreet

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Wallendael tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw en Media en de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de overgang van het Filharmonisch Orkest van de BRTN naar I Fiamminghi, van de heer Geysels tot minister Van Rompuy en minister Martens, over de overname van het BRTN-koor en -orkest en van de heer Penris tot minister Van Rompuy, over de draagwijdte van het BRTN-minidecreet

De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mevrouw de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, de heer De Graeve blijft me verbazen. Hij heeft een aantal originele voorstellen geformuleerd om de BRTN te redden. Een daarvan behelst de eventuele overname van het BRTN-orkest door I Fiamminghi.

Ik zal mijn vooringenomenheid niet wegsteken. Onder meer dankzij u beiden zetel ik in de raad van bestuur van het Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Ten gevolge

van de werkzaamheden in deze commissie ben ik er nog niet in geslaagd om een vergadering van die raad bij te wonen. Morgenavond zal dat voor de eerste keer wel lukken. U begrijpt dat dit gegeven van belang is voor mijn standpunt.

Daarnaast spreek ik als muzikliefhebber. Ik ben weliswaar een leek, die gewoon naar concerten gaat en naar muziek luistert. Een parlamentslid hoeft zich trouwens niet uit te spreken over de kwaliteit.

Het is mogelijk dat de heer De Graeve een goede beslissing heeft genomen. Ik ben daar echter niet van overtuigd. Bovendien vind ik de manier waarop hij tot besluiten komt, eigenaardig. Omdat ik me niet persoonlijk wil uitspreken over de kwaliteit, zal ik enkele specialisten citeren. U hebt ongetwijfeld het artikel in De Morgen van de heer André Hebbelinck gelezen. Deze specialist, die geen rechtstreeks belang heeft bij de zaak, noemt een ongenueanceerde fusie negatief voor het Vlaamse muzikleven. I Fiamminghi is zijns inziens een groep geroutineerde professionals, die een pieklein repertoire gelikt en kreukvrij spelen. Ook het omroeporkest staat bij hem niet al te hoog in aanzien. Hij vindt het weliswaar een goed orkest, met veel mogelijkheden. Het beleid van de afgelopen jaren heeft de musici echter stuurloos gemaakt en in de dug-out doen belanden.

Indien de fusie zou slagen, wat volgens de heer Hebbelinck drie tot vier seizoenen zou vergen, zou een orkest ontstaan dat de muziek van 1820 tot 1940 goed kan uitvoeren. Dat is positief, maar we hebben al zo een orkest, namelijk het Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Ik ben op zich geen tegenstander van twee dergelijke orkesten, als we ze kunnen betalen. Dat laatste betwijfel ik echter. Er zal niet alleen rechtstreekse artistieke concurrentie ontstaan – wat op zich niet zo slecht is –, maar ook concurrentie op de markt van sponsoring en subsidiëring. I Fiamminghi krijgt bovendien nu al een meer dan behoorlijk deel van de subsidiepot. Ze krijgen meer dan het dubbel van La Petite Bande, Huelgas en Anima Eterna samen.

Van Wallendael

Het huidige Filharmonisch Orkest kampt bovendien met moeilijkheden waarvoor geen oplossing in zicht is. Ik zal er twee opsommen. Ten eerste is er de repetitieruimte. Nu repeteren ze in een zaaltje van het Jezüetencollege van Antwerpen, wat enorme problemen oplevert. Ten tweede is er het salaris. Deze mensen verdienen gemiddeld 8, 9 of 10 percent minder dan hun collega's van het BRTN-orkest of de Opera, en een pak minder dan de muzikanten van het Munt-orkest. Bijgevolg ontstaat een talent-drain, zoals intendant Luc Vanackere het noemt, waardoor moeilijk opvulbare leemtes te voorschijn komen. Goede musici vinden immers makkelijk de weg naar een ander orkest.

Is de gevolgde procedure wel administratief-rechtelijk in orde ? Het gaat hier tenslotte om de overname van een publiek goed. Ik zeg niet dat er een openbare aanbesteding moet komen, maar men kan op zijn minst informeren of anderen geen voordeliger voorwaarden kunnen bieden. Net als intendant Vanackere van het Vlaams Filharmonisch orkest en de heer Stouthuysen, de voorzitter van zijn raad van bestuur, vraag ik me af of de beheersovereenkomst die de Vlaamse Gemeenschap zal afsluiten met de twee orkesten die ze zal betoelagen, voor die twee orkesten dezelfde technische bepalingen zal bevatten. Zullen dezelfde rechten en plichten van toepassing zijn, hetzelfde aantal werkdagen per jaar, hetzelfde aantal concerten en dezelfde repertoireverplichtingen ?

Over het doen en laten van de BRTN-leiding zijn we niet erg goed geïnformeerd. Mijnheer de minister, u beweert terecht dat dit ook niet hoeft. De tijd dat we mee over de BRTN regeerden, is gelukkig voorbij. We mogen evenwel ook niet in het andere uiterste vervallen. Ik heb een kopie kunnen bemachtigen van de ontwerp-overeenkomst tussen I Fiamminghi en de heer De Graeve. Die bevat een aantal eigenaardigheden. In het lijstje van opschortende en ontbindende voorwaarden is onder meer het toekennen door de overheid vanaf 1997 van een door beide partijen vooropgestelde subsidieregeling opgenomen. Het lijkt wel dat deze twee instellingen de begroting hebben opgemaakt en de goedheid hebben om die aan ons mee te delen met de dringende vraag om ze goed te keuren.

Bovendien bevat het ontwerp-contract een clause dat beide partijen een nota van de heer Sel van I Fiamminghi moeten goedkeuren. Die nota, die gelukkig via De Standaard is uitgelekt, bevat de vooropgestelde subsidieregeling. Die is op zijn minst verrassend. Het nieuwe I Fiamminghi verwacht een bedrag van 290 miljoen frank : 250 miljoen frank van de BRTN, vermeerderd met de 40 miljoen frank die I Fiamminghi nu al krijgt. Ik deel u ter illustratie mee dat het Filharmonisch Orkest van Vlaanderen in 1996 slechts 220 miljoen frank krijgt.

Bovendien is in deze clause een datum opgenomen. De dames en heren van de twee orkesten hebben dus beslist

wanneer we onze besprekingen moeten hebben afgerond. Dat vind ik gruwelijk. Met het oog op de werkzaamheden verwittig ik u dat we per 1 oktober 1996 klaar moeten zijn, mevrouw de voorzitter. Als we daar geen rekening mee houden, brengen we blijkbaar dit contract in gevaar.

Minister Van Rompuy, ik heb ook enkele bedenkingen bij de decretale basis waarop de heer De Graeve handelt. Het minidecreet is inmiddels goedgekeurd, het maxidecreet nog niet. In het minidecreet staat een goede tekst over de taak van de BRTN en haar leiding. We hebben die tekst met vereende krachten opgesteld. Er staat niets in over het orkest, maar wel iets over de cultuurhouding van de BRTN. De ontwerpovereenkomst met de BRTN bevat een zin, die ik niet terugvind in de taakomschrijving van de BRTN. Ik citeer : de overdrager – BRTN – is van oordeel dat de orkestactiviteiten niet prioritair tot zijn missie behoren. Blijkbaar leidt de heer De Graeve dat af uit onze tekst. Doet hij dit terecht ? In het minidecreet staat : prioritair moet de instelling op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma's aanbieden. Mijns inziens kan een orkest hieronder ressorteren. Verder staat er : de programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur. Ook dat kan op een orkest van toepassing zijn. Ten slotte is er de zin : daarom moet de instelling streven naar een leidinggevende rol in Vlaanderen op het gebied van informatie en cultuur. Mijn vraag is of een leidinggevende rol in Vlaanderen mogelijk is zonder orkest.

Het is me niet duidelijk of de fusie een goede zaak is. De wijze waarop ze wordt doorgevoerd, en de manier waarop dit alles aan het licht is gekomen in de pers, stoort me enorm.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mevrouw de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, mijn betoog heeft dezelfde grondtoon als dat van de heer Van Wallendael. Ik hoor dat hij een bevoorrechte positie bekleedt om over dit soort muziek te oordelen. Ik wil me niet bezighouden met de discussie over de kwaliteit.

Minister Luc Martens : Op dat vlak kan ik een anekdote vertellen, mijnheer Geysels. Net als minister Van Rompuy was ik aanwezig op de Koningin Elisabethwedstrijd. Die avond traden twee Amerikanen op. Over de tweede was ik nogal enthousiast. Na het optreden deelde ik dit enthousiasme mee aan de heer Marc Clemeur, een deskundige ter zake. Deze zei me dat hij niemand van de mensen waarover ik enthousiast was, in zijn opera zou willen laten optreden. Achteraf won deze Amerikaan de wedstrijd. (*Hilariteit*)

De heer Jos Geysels : Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. (*Gelach*)

De heer Dirk Van Mechelen : In die sector is nog een toekomst voor u weggelegd, mijnheer de minister. (*Gelach*)

De heer Jos Geysels : Wij zijn nog minder geïnformeerd dan de heer Van Wallendael, die over een kopie van de principe-overeenkomst beschikt. Kan u mij als parlementslid en als lid van de commissie Media meer informatie geven dan we uit de pers hebben kunnen krijgen, mijnheer Van Wallendael ?

De heer Tuur Van Wallendael : Misschien kan de wind die bij mij heeft gewaaid, doorwaaien.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de minister, ik wil ingaan op de problematiek die aan bod is gekomen naar aanleiding van de actuele vragen in de plenaire vergadering.

Minister Van Rompuy zei tijdens de discussie over het minidecreet dat we niet alles ineens kunnen regelen. Ik citeer : eerst komt het minidecreet, dan het maxidecreet en dan de derde fase : de manier van denken en functioneren in het alledaagse werk waarmaken. Dat was een mooi beeld.

Ik ga terug naar de actualiteit van de laatste weken. Ik krijg de indruk dat het alledaagse werk, het nemen van beslissingen, de bovenhand krijgt. De derde fase lijkt de tweede fase voorbij te snellen. Als er al een maxidecreet komt – het getuigt vermoedelijk van een slecht karakter om daaraan te twijfelen - zullen we een aantal beslissingen moeten verifiëren en bekrachtigen. Dat lag niet in de bedoeling van de commissie, noch in de oorspronkelijk visie van de minister.

Ten tweede, we hebben aan de gedelegeerd bestuurder de autonomie gegeven om het minidecreet uit te voeren en het maxidecreet voor te bereiden. Maar deze autonomie mag, mijns inziens, niet worden geïnterpreteerd als een volmacht. Vanuit deze optiek heb ik met verbazing een aantal persverklaringen van de gedelegeerd bestuurder aanhoord en gelezen. Daar hoort ook de beslissing bij aangaande de overdracht van het orkest aan de VZW I Fiamminghi. Het stoorde vooral dat de mededeling van deze overdracht werd besloten met de volgende zin, ik citeer : er worden geen verdere verklaringen afgelegd tot de overeenkomst definitief is. Einde citaat. Wanneer ik dan de onthullingen van de heer Van Wallendael hoor, lijkt me het toch een ietwat hallucinante situatie als parlementsliden, die werken vanuit een constructieve geest, op deze manier worden voorbijgelopen. Ik kan me ook niet van de indruk ontdoen dat er sprake is van een misverstand. Alcatel is weliswaar ook een onderneming in de communicatiesector, maar met een volkomen andere doelstelling dan de BRTN. Een openbare omroep is geen privé-bedrijf. Dat betekent uiteraard niet dat een aantal organisatietechnieken uit de privé-sector niet kunnen worden ingevoerd bij een openbare instelling. Wanneer men er de Handelingen op naleest, dan ziet men dat er al meermaals over werd gediscussieerd tijdens de ambtster-

mijn van minister Dewael, en in een later stadium van minister Weckx. Deze laatste heeft zich toen afgevraagd of dat wel een goede orkestpolitiek was.

Ik heb een aantal concrete vragen waarmee ik enigszins meer informatie hoop te verkrijgen dan datgene wat in persartikels is verschenen. Ten eerste, werd de minister vooraf ingelicht over dit initiatief ? Zo ja, wanneer ? Welk standpunt heeft de minister daarover, via zijn vertegenwoordiger, ingenomen in de raad van bestuur ? Ten tweede, kadert dit initiatief in het recente minidecreet ? Waar is dan de decretale basis ervan ? Hoe wordt het beroemde artikel 4 geïnterpreteerd ? Past dat in de cultuurpolitieke missie van de BRTN ? Deze vraag zou een uitgangspunt kunnen zijn van een boeiende discussie. Maar wat wij, parlementsliden, in september niet konden aanbrengen, wordt nu buiten het parlement om beslist. Ten derde, waarom kiest men voor deze vorm van overdracht ? De vrije tribune van de heer Hebbelinck reikt een andere mogelijkheid aan. Zelfs daarnaast kent men nog formules zoals de gemengde en gedeeltelijke overdrachten, en de verzelfstandiging. Ten vierde, wat zijn de gevolgen van deze operatie voor het statuut en het salaris van de muzikanten ? Kan deze overdracht, van een openbare omroep naar een privaatrechtelijke instelling, zomaar ? Er bestaan in dat verband precedentes waarover het Rekenhof interessante zaken heeft geschreven, onder meer aangaande een overdracht van waterzuiveringsstations van de Vlaamse Milieumaatschappij naar de privaatrechtelijke organisatie NV Aquafin. Ten vijfde, is er een definitieve datum voor deze overeenkomst en wat zijn de eventuele opschortende voorwaarden ?

Ook aan minister Martens zou ik een aantal vragen willen stellen, aangezien de orkestpolitiek ook een culturele dimensie heeft. Werd u betrokken bij deze besprekingen ? Uw budget is niet zeer groot. Zal deze operatie, die toch een grote verandering betekent, gevolgen hebben voor dat budget ? Past dit in uw visie op de orkestpolitiek ? Is een fusie of een vermindering van orkesten een goede zaak ? Uw voorganger, minister Weckx, zei in 1992 dat hij twijfels had over een fusie van orkesten met betrekking tot een verbetering van de kwaliteit. Ten slotte, welke elementen hebt u aan het debat toegevoegd ?

Tot daar, mevrouw de voorzitter, een aantal, vooral informatieve vragen die een aanvulling willen zijn op de summier wijze waarop we zijn ingelicht.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Ik zou nog een tweetal bekommernissen willen uiten. Er zijn, mijns inziens, vier grote orkestensembles in Vlaanderen, met name het Filharmonisch orkest van Vlaanderen, waarop de heer Van Wallendael alludeerde, het barokensemble I Fiamminghi, het orkest van de BRTN, en het orkest van de Opera. Over dat laat-

Penris

ste orkest wil ik het verder niet hebben ; ik stel alleen vast dat we op zoek moeten gaan naar een nieuwe intendant.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : I Fiamminghi behoort niet tot de symfonische orkesten. Er zijn er slechts drie : het Koninklijk Filharmonisch orkest, het orkest van de BRTN en het orkest van de Opera.

De heer Jan Penris : Ik heb gezegd dat I Fiamminghi één van de grote ensembles is.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Er bestaat ook een tussencategorie waarin onder meer de Beethovenacademie, het Nieuw Vlaams Symfonisch Orkest, en I Fiamminghi terug te vinden zijn.

De heer Jan Penris : Het woord – groot – is in mijn uiteenzetting geen musicologische term, maar heeft betrekking op de naamsbekendheid in eigen land en daarbuiten.

Elk van deze grote ensembles heeft zijn eigen repertoire. De heer Van Wallendael zei al dat het Filharmonisch orkest van Vlaanderen vooral muziek brengt uit de periode 1820-1840. Het orkest van de Opera brengt in eerste instantie operamuziek en I Fiamminghi vooral barokmuziek. Het BRTN-orkest brengt voor een deel de muziek uit de periode 1820-1840, maar onder leiding van een vorige orkestleider heeft het zich specifiek toegelegd op onbekende Vlaamse muziek. Op die manier heeft het BRTN-orkest een bijdrage geleverd aan het Vlaamse muziekleven. Wanneer het BRTN-orkest zou opgaan in I Fiamminghi, dan zal dat mengende ensemble zich, volgens een muziekjournalist van de Morgen, ook gaan concentreren op muziek uit de periode 1820-1840, waarmee het gedeeltelijk de taak overneemt van het Filharmonisch orkest van Vlaanderen. Ik vrees dat het Vlaamse accent van dat repertoire enigszins verloren zal gaan. We waarderen het BRTN-orkest en het BRTN-koor omwille van hun typisch Vlaamse inbreng.

De minister zal zich mijn interpellatie nog wel herinneren aangaande de administratiefrechtelijke problemen in verband met het statuut van de musici van het toenmalige orkest van de Opera, die niet werden overgenomen. Ik vrees dat met deze nieuwe fusie-operatie gelijkaardige problemen zullen ontstaan. Daarom lijkt het me wenselijk dat men deze problemen zou anticiperen als men deze fusie dan toch wenst door te voeren.

De voorzitter : Ik stel voor dat u uw interpellatie onmiddellijk hierop zou laten aansluiten, waardoor de minister zijn antwoord als één geheel zou kunnen formuleren.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil duidelijk stellen dat de volgende interpellatie het minidecreet betreft, wat ook aanleiding zou kunnen zijn voor een boeiend debat.

De voorzitter : Zonet werden door de heer Geysels toch ook een aantal boeiende aspecten aangehaald inzake de interpretatie van het minidecreet.

De heer Dirk Van Mechelen : Dan mogen we meteen bij de twee interpellaties aansluiten.

De voorzitter : Inderdaad.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : De heer Geysels heeft hier al terecht de vraag gesteld naar de essentie van het minidecreet. Er werden, mijns inziens, destijds een drietal belangrijke dingen in vermeld. Ten eerste, de aanstelling van een gedelegeerd bestuurder met de hervorming van de openbare omroep als specifieke opdracht. Ten tweede, de oprichting van een nieuwe raad van bestuur. Ten derde, de aanstelling van een nieuw topkader. We hebben dat minidecreet goedgekeurd met het oog op een maxidecreet. U zal zich herinneren dat het minidecreet is tot stand gekomen in de kerstperiode, waarbij werd gesteld dat het maxidecreet zou worden voorgesteld omstreeks Pasen. De minister verklaart dat de heer De Graeve zijn voorstellen bekend zal maken in juli. Het Vlaams Parlement zal daarover dan wellicht pas na het reces worden ingelicht.

We moeten voor eens en altijd duidelijkheid scheppen. Bij interpellaties en actuele vragen tot de minister over deze fusie en over de reclameplannen van de heer De Graeve, heeft de minister ons geantwoord dat interne organisatorische aangelegenheden van de BRTN sinds het minidecreet niet meer tot onze bevoegdheid behoren. De heer De Graeve en de raad van bestuur van de BRTN moeten dit uitwerken. Het Vlaams Parlement heeft daarover voorlopig niets in te brengen.

Met deze gang van zaken zijn we het niet eens. Het fundamentele debat over de invulling van de nieuwe bedrijfscultuur van onze openbare omroep, moet hier worden gevoerd : in deze commissie en in de plenaire vergadering. Het is niet de eerste keer dat het Vlaams Parlement de regering terugroept. Ik ben een voorstander van deze nieuwe trend. Tijdens het havendebat hebben we minister-president Van den Brande duidelijk gemaakt dat we het niet eens zijn met zijn visie over één grote haven voor Vlaanderen. Mijnheer de minister, we proberen u nu duidelijk te maken dat we het niet eens zijn met de huidige gang van zaken bij de hervorming van de BRTN.

Kunnen we meer duidelijkheid krijgen over het tijdschema ? Wanneer zal het Vlaams Parlement worden geconfronteerd met het ontwerp van maxidecreet ? Kunnen we in afwachting al geen duidelijke afspraken maken over wat de pers al dan niet mag weten en welke concrete

Penris

overeenkomsten een BRTN-afgevaardigde al dan niet mag sluiten ? Is hij bijvoorbeeld bevoegd om te onderhandelen over een fusie-operatie ? Wat is de draagwijdte van het minidecreet ? Hebben we de gedelegeerd bestuurder een volmacht gegeven of een blanco cheque ?

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de voorzitter, heren ministers, ik wil me aansluiten bij de interpellaties van de heren Van Wallendael en Geysels over de mogelijke fusie van het BRTN-orkest met I Fiamminghi. De heer Penris had het over de draagwijdte van het minidecreet. Ik wens me echter te beperken tot de eventuele overname van koor en orkest.

Ik sluit me aan bij een groot deel van de opmerkingen van mijn collega's. De VU heeft onmiddellijk met verontwaardiging gereageerd op de berichten over de fusie. Ik kom terug op wat de heer Van Wallendael al zei : in het minidecreet heeft het Vlaams Parlement een basisopdracht geformuleerd. In de paragrafen twee en drie vinden we een aantal zinnen, die ik hier wil citeren. De instelling verzorgt een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning. Prioritair moet de instelling voor de kijker en luisteraar gerichte informatie en cultuurprogramma's brengen. De programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en diversiteit van de Vlaamse cultuur. Daarom moet ze streven naar een leidinggevende rol op het gebied van informatie en cultuur. Einde citaat.

Degenen die beweren dat het BRTN-koor en -orkest niet tot de basisopdracht van de BRTN behoren, wil ik met de vorige citaten de mond snoeren. Het behoud van koor en orkest staat inderdaad niet letterlijk beschreven. Zowel koor als orkest zijn echter ons inziens een middel om het omschreven doel te bereiken : een middel om eigen cultuur te brengen, om onze identiteit te ontwikkelen en om afstand te kunnen nemen van het commerciële circuit.

Het BRTN-koor is niet alleen een reproducent van cultuur, het produceert zelf ook nieuw muziekwerk. Tal van onbekende Vlaamse musici of componisten komen aan de orde binnen de werking van dit koor en orkest. Dit BRTN-koor en -orkest mag dan ook terecht de stempel en titel dragen van cultureel ambassadeur van Vlaanderen. Doordat koor en orkest ongebonden kunnen werken binnen de geborgenheid van een openbare omroep, zijn ze niet gebonden aan verkoopscijfers. Er kan worden gezocht naar kwaliteit, men kan experimenteren en jong Vlaams talent kan een kans krijgen.

I Fiamminghi wordt technisch zeer gewaardeerd, dit echter vooral als reproducent van cultuur. We denken echter dat dit ensemble niet dezelfde mogelijkheden kan bieden aan het BRTN-koor en -orkest, zoals nu het geval is. Het

is de bedoeling om na de fusie het aantal opvoeringen sterk op te drijven. We hebben de indruk dat men dan steeds meer de weg van reproductie zal bewandelen, en dat nieuw werk nauwelijks nog een plaatsje zal krijgen. De manager van I Fiamminghi, de heer Sel, schrijft in een persmededeling over het stelselmatig opdrijven van het aantal opvoeringen, dat een beperking nodig is. Hij woont jaarlijks een 200-tal concerten bij en weet wat er op de planken komt. Hij zegt dat er veel middelmatigheid is : de bedrijven klagen, de overheid klaagt. Hij is bang dat er een neerwaartse spiraal zal ontstaan.

Een koor en orkest zijn voor radio en televisie belangrijk en zorgen voor een meerwaarde. Zonder koor en orkest kan enkel nog worden gespeeld wat op CD bestaat. Enkel wat commercieel werd uitgebracht, zal worden gespeeld. Gedaan met nieuwigheden !

Het is interessant de folder met de titel 'Wat doet de radio voor muziek in Vlaanderen ?' te raadplegen. Het koor en orkest worden hier bewierookt met titels als culturele ambassadeurs van Vlaanderen, variatie troef en artistiek veelzijdig. Ik stel me dan ook de nodige vragen, wanneer enkele maanden later dit bewierookte koor en dito orkest de deur worden gewezen.

Mijnheer de minister, we kunnen ook niet voorbijgaan aan de belangenvermenging van leden van de raad van bestuur van de BRTN die ook bestuurder zijn bij I Fiamminghi. Dit stond ook te lezen in een artikel in Knack. Rijzen er dan geen vragen over de correctheid en de opportuniteit van deze maatregel ?

In allerlei persartikelen lezen we overigens dat men op een smak subsidies rekent na de overname. Ik citeer enkele cijfers. Op dit moment maakt men het rekensommetje : BRTN-orkest 253 miljoen frank, I Fiamminghi 33 miljoen frank, samen 286 miljoen frank. In een artikel in De Standaard echter lezen we dat I Fiamminghi voor 1997 rekent op 75 miljoen frank. Dat levert dan in totaal 328 miljoen frank op. Waar haalt men dit bedrag vandaan ? Ligt die 75 miljoen frank al vast ? Want als men dan zegt na een fusie slechts 290 miljoen frank nodig te hebben, is dit inderdaad een besparing van 38 miljoen frank. In het perspectief van de huidige cijfers gaat het echter om een vermeerdering van vier miljoen frank.

Het is nuttig om te zien hoe onze buurlanden omgaan met orkesten binnen de openbare omroep. De BBC beschikt in heel Groot-Brittannië over vijf orkesten, maar deze omroep is niet zomaar te vergelijken met onze kleine openbare omroep. De NOS heeft drie orkesten. De filharmonische orkesten van de noordelijke Scandinavische landen zoals Denemarken en Zweden krijgen veel lof toegezwaaid. Deze landen kunnen qua bevolkingsaantal worden vergeleken met Vlaanderen.

Als we alles op een rijtje zetten, vrees ik dat de mogelijkheden van dit orkest binnen de openbare omroep worden

Van Dijck

gehypothekeerd. De musici hebben terecht zeer grote vraagtekens bij dit alles. Wat zal er gebeuren met de muziekbibliotheek ? Deze waardevolle bibliotheek zou zomaar mee verhuizen. De RTBF heeft nog een aandeel in dat patrimonium. Kan dit zomaar worden overgeheveld naar deze nieuwe op te richten privé-instantie ?

De Volksunie heeft grote bedenkingen bij de op til zijnde transactie en we vragen duidelijkheid. We betreuren dat het minidecreet hier met voeten wordt getreden.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben niet vooringenomen zoals de heer Van Wallendael. Ik beschik niet over de contracten, ik heb mijn informatie samengesprokkeld uit de diverse kranten.

Op 8 mei heb ik samen met de heer Penris in de plenaire vergadering een vraag gesteld over de overname van het BRTN-orkest en -koor door I Fiamminghi. Ik heb een drietal concrete vragen geformuleerd. Gaat de 250 miljoen frank mee met het BRTN-orkest ? In welke mate was er samenspraak tussen beide bevoegde ministers Van Rompuy en Martens ? In welke mate zullen de rechten van het personeel worden gegarandeerd bij de overstap van een ambtenarenstatuut naar een gewoon arbeidscontract ?

De minister zei dat een deel van de 250 miljoen frank zou kunnen worden overgeheveld naar de nieuwe entiteit. Dat antwoord was zeer voorwaardelijk. In de krant las ik dat de BRTN jaarlijks 25 miljoen frank zou betalen voor de prestaties die het orkest 18 weken lang zou leveren aan BRTN. Wordt dat in het contract opgenomen of niet ? Dat zou gedeeltelijk de verklaring kunnen zijn voor de overheveling van een deel van die 250 miljoen frank. De minister heeft terecht geantwoord dat we het niet hebben over de autonomie van de BRTN. We erkennen duidelijk de autonomie van de BRTN in dit dossier. De BRTN kan samen met zijn afgevaardigd bestuurder en de raad van bestuur beslissingen nemen en onderhandelen. Daar hebben we geen problemen mee.

Maar de CVP-fractie zegt ook dat, wanneer dergelijke overnames een weerslag hebben op bijvoorbeeld het cultuurbudget of het globale orkestlandschap, er wellicht best wordt gepraat met alle actoren. Dat lijkt ons niet onbelangrijk. Werd er gepraat met deze verschillende actoren ? Ik beklemtoon nogmaals dat onze fractie geen voorstander is van formule x, y of z, een apart statuut of niet, verzelfstandiging of geen verzelfstandiging. Ik hoop dat men alle mogelijke werkwijzen heeft onderzocht : ik wil dit benadrukken. Wanneer er beslissingen zijn genomen die een weerslag hebben, mag men in ieder geval niet in de plaats van de minister van Cultuur treden.

Een tweede opmerking betreft de problematiek van de opschortende voorwaarden. Ik vernam dat de orkestleden en het koor van het Filharmonisch Orkest van de BRTN in de week van 13 mei het voorstel tot overname hebben verworpen. Is dit waar ? Was dit niet een van de belangrijkste opschortende voorwaarden ? Mocht dit zo zijn, wat is dan nog de waarde van het, weliswaar nog vanaf 1 oktober middels een definitieve overeenkomst te bekrachtigen principieel akkoord ? Een laatste aanvullende vraag, voor een deel reeds gesteld door de heer Van Dijck, luidt als volgt : wat zal er gebeuren met de muziekbibliotheek, die toch een belangrijk deel van het openbaar patrimonium uitmaakt ? Gaat deze over naar een andere, eventueel privaatrechtelijke instantie of een ander instituut ?

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mevrouw de voorzitter, het is een beetje moeilijk om hier de juiste invalshoek te kiezen, daar ik vrees enigszins de vreemde eend in de bijt te worden. Dat nemen we er dan maar bij.

Men kan het probleem op twee wijzen bekijken. Een eerste benadering is een emotionele, waarbij het warme culturele hart spreekt. Een tweede invalshoek is de meer rationele. Ik dacht dat we in deze commissie voor Mediabeleid gekozen hadden voor die tweede invalshoek en zouden trachten na te gaan op welke manier we de middelen, ter beschikking gesteld van de openbare omroep, zo optimaal mogelijk kunnen gebruiken, opdat die omroep haar opdracht zou vervullen.

Heeft een openbare omroep een omroeporkest en -koor nodig ? Is dat eigenlijk geen anachronisme geworden, gelet op de evolutie die heeft plaatsgevonden ? We weten allemaal dat het orkest en het koor tot stand zijn gekomen omdat dit oorspronkelijk voor een deel een conditio sine qua non was om goede radio te brengen en de televisie te ondersteunen. Louter rationeel bekeken moeten we echter vaststellen dat die omroep, gezien de moderne technologieën, op zich geen koor of orkest meer nodig heeft.

Een vaak gevoerd debat in verband met oorlogen betreft de vraag wat nu in feite oorzaak en wat gevolg is. Ik heb de indruk dat het gebrek aan management inzake dat Filharmonisch Orkest en dat koor, voor een deel geleid heeft tot een soort malaise, een soort lethargie die uiteindelijk tot gevolg heeft dat men heel makkelijk over die verwijdering uit de omroep kan praten. Die discussie was veel moeilijker geweest had dat orkest een dominerende rol binnen die openbare omroep kunnen behouden.

Ik stel vast dat, op ogenblikken dat die omroep een beroep kon doen op het orkest, dit orkest in vele gevallen wegens andere verplichtingen niet beschikbaar was. Het herinnert me zo'n beetje aan het verhaal van de rijks-wacht. Men is hier muzikaal op dergelijke manier geëvolueerd dat het, omwille van eigen verplichtingen en de

Van Mechelen

kostprijs, bijna niet meer mogelijk is om er een beroep op te doen.

De werking van het Filharmonisch Orkest van de openbare omroep heeft op zichzelf geleid tot het stellen van een aantal vragen. Ook betreffende het maken van cd's en de opbrengsten daarvan bevindt dit orkest zich in zeer troebel water. Vandaar dat ze stilaan uitgegroeid is tot een soort verloren zoon binnen de openbare omroep. Sla je er gewoon maar het BRTN-zakboekje op na : je vindt dit orkest er niet in terug. Ik daag u uit om eens te kijken hoeveel koorleden er nu zijn. Ik heb me elders moeten informeren om te weten dat er negentig orkestleden zijn – het precieze aantal koorleden is me nog steeds onbekend – en dat het budget 257 miljoen frank zou bedragen.

Mijnheer de minister, de vraag wat er met dat orkest moet gebeuren is noch een vraag van vandaag, noch een vraag van gisteren, maar een vraag van eergisteren. Binnen de raad van beheer wordt immers al heel lang gezocht naar oplossingen voor dat orkest. Men heeft daar heel lang de gedachtengang van de verzelfstandiging van het orkest gevolgd, iets dat vandaag opnieuw naar voren wordt geschoven. Ik herinner me dat beide opties als nogal erg naïef werden bestempeld en van tafel geveegd, omdat de toenmalige minister van Cultuur het had over een budget van 5 miljoen frank. Ook was er eens een voorstel van bedrijfsleiders, die 1 miljoen frank wilden garanderen. Bekijk je dat in het licht van de kosten van zo'n filharmonisch orkest, dan is dat natuurlijk een waanzinnige gedachtengang.

Wat de mediasector betreft, mijnheer de minister, moeten we de hervorming van de openbare omroep nog steeds bouwen op de gemaakte McKinsey-studie. Een eerste punt van kritiek op de huidige afgevaardigd bestuurder is dat we uiteindelijk het globale kader dreigen te verliezen. Lees je deze studie nog eens rustig, dan zie je dat de eerste stappen zijn gezet : het minidecreet is er, de volmachten zijn gegeven, de opdeling tussen dagelijks bestuur, raad van bestuur en parlement is er. Op bladzijde zes zegt men echter dat het statuut moet worden gewijzigd. Daaromtrent suggereert McKinsey – zoals de VLD dat reeds zeven jaar doet – de BRTN om te vormen tot een NV van publiek recht. Vertrek je vanuit die globale redenering, dan kom je stilaan, onderaan de bladzijde, tot de visie van McKinsey. Ze stellen het volgende : zo zouden bijvoorbeeld het orkest, het koor en het dramagezelschap eveneens kunnen migreren naar structuren waarin de BRTN minderheidsaandeelhouder zou worden. Met andere woorden, in de visie van McKinsey wordt de BRTN eerst omgevormd tot een NV-structuur en zouden dan een aantal taken, waaronder het orkest, het koor en het dramagezelschap, die niet meer essentieel zijn binnen de omroep, evolueren tot aparte entiteiten waarin de BRTN eventueel nog zou participeren.

Mijnheer de minister, laten de afgevaardigd bestuurder, maar ook de beleidsverantwoordelijken, deze gedachtengang nu varen ? Vindt u ook niet dat men eerst een globale visie moet hebben over de toekomst van de openbare omroep, om pas daarna te bekijken wat men met de verschillende geledingen gaat doen ? Ik denk in dit verband aan het nog door ons te voeren debat omtrent de technisch facilitaire diensten. Men spant in dit geval enigszins de kar voor het paard, wat me niet de goede aanpak lijkt.

Mijnheer de minister, met mijn derde vraag sluit ik me enigszins aan bij de discussie die de heer Penris opstartte en in welk verband u veertien dagen geleden tijdens de plenaire vergadering reeds uitvoerig antwoordde. Het is echter belangrijk om vandaag duidelijk te zeggen wie welke rol moet vervullen in de hervorming van de openbare omroep. Wat is de rol van de afgevaardigd bestuurder en zijn dagelijks bestuur ? Wat moet de raad van bestuur doen ? Wat doet de uitvoerende macht, de minister en de regering ? Wat is de rol van het Vlaams Parlement ? Zoals de heren Geysels en Van Wallendael ook vorige week verklaarden, beginnen we ons immers een beetje ongemakkelijk te voelen. We moeten zwijgen, maar uiteindelijk geven we nog steeds een slordige 7 miljard frank aan subsidies aan die openbare omroep. Er gebeuren een aantal zaken waarover we worden ondervraagd, maar uiteindelijk gaat het zo'n beetje over onze hoofden heen. Het lijkt me dus nuttig om onze rol eens te definiëren.

Met betrekking tot het meer culturele aspect is de VLD, zoals alle partijen, bezorgd over de evolutie binnen het Vlaamse orkestlandschap. Men vraagt zich af wat er gaande is en waarheen we nu moeten. Het herinnert me enigszins aan het moeilijke debat dat werd gevoerd omtrent opera in Vlaanderen. Hieromtrent rees de vraag of de situatie in Gent en Antwerpen vol te houden was, of ze betaalbaar waren. Men vroeg zich ook af of een fusie niet aangewezen was. Niet om de verschraling in de hand te werken, maar integendeel, om te proberen de kwaliteit te bevorderen.

Ik had een gesprek met een van de orkestleden, die me zei zeer teleurgesteld te zijn. In het muzieklandschap was het immers de gewoonte dat men een carrière probeerde op te bouwen. Eens men bij het Filharmonisch Orkest van de BRTN was aanbeland, behoorde men min of meer tot de elite. Dreigen we dit alles niet te verliezen ? Is er geen vervlakking, ook wat de verloning betreft ? Dat blijkt immers het probleem te zijn : iedereen moet nu gelijk worden betaald. Dat is echter niet het geval in het wielrennen, noch in het voetbal, en ik stel voor dat dit ook niet in de muziekwereld gebeurt : kwaliteit moet immers aan de oppervlakte komen. Mijnheer de minister, hoe ziet u die evolutie ?

Ten slotte moet ik onze bezorgdheid uitspreken over de vraag of die bescherming van de kwaliteit wel wordt geboden via een overgang naar I Fiamminghi. Ook over dat

Van Mechelen

gezelschap zijn er sinds enkele jaren veel vragen. Financiële performantie is meer dan ooit nodig. Hoe werkt dat gezelschap? Wat is op dit ogenblik de verhouding tussen eigen middelen en subsidies bij I Fiamminghi? Welke subsidies krijgen ze onrechtstreeks, welke rechtstreeks? Worden ze nog gesubsidieerd via optredens? Wat zal er morgen gebeuren als het Filharmonisch Orkest er wordt aan toegevoegd? Zal die 258 miljoen frank, zoals al gesuggereerd, mee worden versluisd? Ook daarbij hebben we een aantal vragen. We rekenen dan ook op de waakzaamheid van de minister van Cultuur, opdat de schaarse middelen zo efficiënt mogelijk, in het belang van kwaliteit en creativiteit, zouden worden gegarandeerd.

Het bezitten van een eigen orkest kan misschien klinken als de culturele opdracht van de openbare omroep. Het is echter niet de taak van die omroep om tewerkstelling te verzorgen. Ze moeten ook geen eigen voetbalploeg hebben om sportbeelden uit te zenden. Door het geven van compositie-opdrachten, door het afsluiten van contracten met andere orkesten kan ze op dat vlak een veel grotere stimulerende rol spelen in het Vlaamse orkestlandschap.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel : Mevrouw de voorzitter, ik bevind me in het gezelschap van eminente mediaspecialisten, waarvan een aantal zichzelf hebben afgeschilderd als cultuurbaar. Dat was uiteraard veel te bescheiden. Daarom is het met veel schroom dat ik hier het woord neem. Ik ben al acht jaar lid van de commissie voor Cultuur, maar ik ben een mediabarbaar. Dit onderwerp heeft echter toch ook enige culturele gevolgen, vandaar mijn kort betoeg daarover en ook louter daarover.

Ik wens me hoegenaamd niet uit te spreken over de vraag of de BRTN een eigen koor en orkest moet hebben: dat laat ik aan dit eminente gezelschap over. Er is evenwel nog de tweede kwestie: mocht dit gezelschap tot de conclusie komen dat dit niet hoeft en een verzelfstandiging, samenwerkingsformules met andere orkesten tot de mogelijkheden behoren, dan bevinden we ons in een tweede fase. Dan pas. De heer Decaluwé wees daar al op. Dan bevinden we ons in de fase die van belang is voor ons cultuurbeleid.

Ik kan uiteraard niet spreken namens de commissie voor Cultuur van dit Vlaams Parlement, alleen namens de CVP-leden van die commissie. Wel vermoed ik dat het aanvoelen bij vele commissieleden van andere fracties enigszins dezelfde richting uitgaat, namelijk dat we ten gevolge van deze operatie absoluut niet wensen te worden geconfronteerd met voldongen feiten betreffende het orkestlandschap. Het kan dus niet dat de commissie voor Cultuur en het voltallige Vlaams Parlement, op die manier, worden geconfronteerd met een fusie van deze twee gezelschappen, met waarschijnlijk een verhoogd prijs-

kaartje. Het kan niet dat ons wordt voorgespiegeld dat het, in het kader van de herstructurering, logisch zou zijn dit te aanvaarden.

Om dubbelzinnigheid te vermijden wil ik duidelijk zeggen dat wij niet een dergelijke houding zullen aannemen. Als deze commissie en de minister beslissen dat een dergelijke verzelfstandiging en eventueel een samenwerking nuttig en nodig is, dan is dat aan uw wijsheid om daarover te oordelen. Het zal dan echter wel degelijk aan ons zijn om te oordelen of we de gevolgen daarvan aanvaarden.

Ik voel niet veel voor de voorstellen die nu op tafel liggen. Ik ben bereid om ze nader te onderzoeken, maar ze lijken me geen verrijking van het orkestlandschap, maar integendeel een verarming. Daarover kan echter worden gesproken.

Minister Eric Van Rompuy : Mevrouw de voorzitter, collega's, zoals ik in de plenaire vergadering al zei: de afgevaardigd bestuurder van de BRTN zal in juni een globaal plan over de toekomst van de omroep voorleggen aan de raad van bestuur. Op basis van zijn voorstellen kan in het parlement en binnen de regering over de inhoud van het maxidecreet worden gesproken. Dat is de correcte procedure. Sommigen denken dat de nieuwe manager niets uitvoert behalve om reclame vragen. Ik kan u geruststellen, er komt een maxidecreet. De structuur en de werking van de BRTN zal daardoor ingrijpende wijzigingen ondergaan. De verantwoordelijkheid voor het omzetten van de voorstellen in decreten en de bepaling van het budget ligt natuurlijk bij ons. Door de verzelfstandiging van het BRTN-orkest kan een deel van de dotatie verschuiven naar het budget van cultuur. Dat moet uiteraard met de minister en in het parlement worden besproken. Maar het gaat hier niet om een budgettaire operatie. De problematiek van de verzelfstandiging van het koor en orkest staat al jaren op de agenda van de bestuursorganen van de BRTN. De gedelegeerd bestuurder maakt nu gebruik van de kansen die zich aandienen. De beslissing wordt ten vroegste in oktober genomen maar er is wel een principiële overeenkomst. Daarin worden opschortende en ontbindende voorwaarden en criteria voor een eventuele overdracht van koor en orkest per 1 oktober 1996 vastgelegd. We geven een mandaat om een onderhandelingsprocedure te starten, onder strikte voorwaarden en om de toekomst van het koor en orkest veilig te stellen. De geprivilegieerde relatie met de openbare omroep blijft bestaan. Ik citeer: de bedoeling om orkest en koor verder voor omroepdoeleinden in te zetten, blijkt uit de mogelijkheid tot het afsluiten van een protocol over het eventueel gebruik van de naam BRTN in de naam van het orkest en uit de voorlopige haalbaarheidsstudie waarin 18 van de 40 werkweken van het orkest en 7 van de 30 werkweken van het koor integraal voor omroepdoeleinden worden gereserveerd. Ik spreek me niet uit over deze opties maar de betrokken partijen onderzoeken nu of de voorgestelde formule kan worden waargemaakt. De opschortende en cumulatief te vervullen voorwaarden houden ernstige

Van Rompuy

waarborgen in. Ik som er enkele op : het inachtnemen van alle overlegprocedures met de syndicale organisaties, de aanvaarding door het personeel van de overgang naar een contractueel systeem, de goedkeuring door de raad van bestuur en alle bevoegde instanties, het toekennen door de overheid van de door de partijen vooropgestelde subsidieregeling vanaf 1997. Voor die laatste opschortende voorwaarde zal de Vlaamse regering haar akkoord moeten geven vanuit een lange termijnvisie op de orkestpolitiek. Tegelijk moet ze bijdragen tot het creëren van een omgeving die voldoende garanties biedt voor de algemene leefbaarheid van het project. De BRTN heeft de minister van Cultuur en mij voldoende ingelicht over het onderzoek naar een integraaloplossing voor koor en orkest buiten de BRTN. We werden ook ingelicht over de interesse van een organisatie die evenwel geen voorstel doet en over de visie van een andere organisatie, de Filharmonie, die een samenwerking op lange termijn mogelijk acht. Het is totaal voorbarig over bedragen te spreken. De heer Van Wallendael spreekt over 250 miljoen. Dat moet nog worden onderzocht. Alle elementen ter zake, inclusief de haalbaarheidsstudie, zullen grondig worden onderzocht. De Vlaamse regering en inzonderheid de Vlaamse minister van Cultuur zullen bijzondere aandacht hebben voor de bestaande evenwichten en de rol van de Vlaamse orkesten. Voor de overgang van het personeel naar een contractueel systeem zijn er de opschortende voorwaarden inzake overleg met de syndicale organisaties en de aanvaarding door het personeel. De overeenkomst bepaalt verder, ik citeer, dat de overnemer al het personeel dat wenst over te gaan een arbeidsovereenkomst en carrièremogelijkheden biedt die bij gelijk talent en inzet gelijkwaardig zullen zijn aan de arbeidsvoorwaarden en omstandigheden die voor de overname gelden.

De heren Geysels en Van Wallendael stellen vragen bij de overdracht van een openbaar goed naar een privé-onderneming. Het is duidelijk dat de overheid moet toezien op de voorwaarden. We kunnen nog geen definitieve stelling innemen. Een beslissing kan pas na ruim overleg, onder meer over de gevolgen voor het Vlaamse orkestleven en over de wijziging in het budget. Het zou verkeerd zijn de onderhandelingen uit te stellen. We moeten de raad van bestuur en de afgevaardigd bestuurder de kans geven oplossingen te zoeken. Tijdens de onderhandelingen zal er een zogenaamd timeleak zijn wanneer bepaalde maatregelen worden getroffen zonder dat de beslissingen genomen zijn. Als we het overleg echter doorkruisen met politieke debatten in het parlement kunnen we de herstructurering van de openbare omroep niet sereen behandelen.

Geen enkele vergelijking gaat hier op, maar toch, neem nu het voorbeeld van Belgacom. Belgacom ging een partnership aan met Singapore Telecom om tot een belangrijke minderheidsparticipatie te kunnen komen. Dat heeft gevolgen voor het bestuur van het bedrijf. Men heeft dit pas bekendgemaakt nadat de overeenkomst al was geslo-

ten. Had het federale parlement toen de heer Goossens systematisch ondervraagd, dan zou de overeenkomst met Singapore niet doorgedaan zijn. We moeten de leiding van de BRTN de kans geven om initiatieven te nemen, om zaken uit te testen. Dit impliceert dat de afgevaardigd bestuurder overleg pleegt met zijn voorgedijminister van Media en met de minister van Cultuur.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik sluit me aan bij de toelichting van minister Van Rompuy. We hebben in de voorbije weken al met elkaar gesproken. We willen het culturele belang van de BRTN vrijwaren. De invulling van dat culturele belang komt aan de raad van bestuur toe en dat kan op vele manieren. We moeten de raad van bestuur alle kansen geven om de beschikbaarheid van een orkest en koor op een creatieve manier in te vullen.

Een tweede punt is de impact op het hele cultuurbeleid en op het muzikale gebeuren. We moeten de diverse stappen in de juiste volgorde zetten. De eerste stap is de vraagstelling bij de BRTN : hoe zullen we deze culturele opdracht invullen ? Wat doen we met orkest, koor en muziekbibliotheek ? Zullen we die intern organiseren of verzelfstandigen ? In welke mate zullen we ze verzelfstandigen ? Met welke partners ? Daarna moeten we bekijken hoe we de economische haalbaarheid in evenwicht kunnen brengen met het culturele belang. De discussie is geopend. Degenen die twijfels of kritiek hebben, kunnen ze nu uiten, maar ik vraag dan ook om alternatieven. In de culturele wereld moeten de zaken kunnen bewegen en veranderen. Meerdere organisaties hebben blijkbaar overwogen om deel te nemen aan het overleg. Zowel de Filharmonie als het Festival van Vlaanderen als De Munt zijn eventuele partners.

Niets belet hen om zich in het huidige debat als partners te manifesteren. Ook de minister van Media staat daarvoor open. Het is aan de betrokkenen om dat hard te maken. Ze moeten niet alleen zeggen waar ze het niet mee zijn, maar ook wat ze wel willen en hoe ze hun eigen rol zien.

Hoe is de situatie op dit ogenblik ? Er zijn drie grote filharmonische orkesten, met maximaal 95 leden. Het gaat om de Vlaamse Opera, het Filharmonisch Orkest van de BRTN en het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Daarnaast bestaan er drie middelgrote orkesten : I Fiamminghi, de Beethoven-academie, en het Symfonie-orkest. Ten slotte is er dan nog een grote waaier van ensembles.

In het huidige muzieklandschap blijven er hoe dan ook problemen bestaan. Het is een creatieve sector, die zich internationaliseert. Er ontstaan voortdurend nieuwe initiatieven, die een sterke spreiding van de middelen veroorzaken. Ons budget staat op allerlei manieren onder druk. Wie het muzieklandschap wil helpen, moet zich niet

Martens

blindstaren op het hier besproken probleem, aangezien dat slechts één deeltje van het verhaal uitmaakt.

I Fiamminghi is een belangrijke partner. In 1995 ontving dit gezelschap van de Vlaamse Gemeenschap subsidies voor een bedrag ten belope van 33,5 miljoen frank. Uit sponsoring kregen ze 36,5 miljoen frank. Daarvan kwam 16,5 miljoen frank uit culturele subsidies – de zogenaamde Lotto-middelen – en 9 miljoen frank van de post Nationaal Prestige van de Nationale Loterij. 11 miljoen frank was afkomstig uit commerciële sponsoring. De inkomsten uit CD-opnames bedroegen 1,3 miljoen frank, en de andere inkomsten 0,4 miljoen frank. De subsidies bedragen 32,3 percent van het budget. Bijna 68 percent zijn eigen inkomsten. Dat is in vergelijking met andere zeker geen slechte score.

Een debat over I Fiamminghi is hier niet aan de orde. Ik ben wel minister van Cultuur, maar daarom nog niet de estheticus van Vlaanderen, alhoewel uit mijn anekdote bleek dat ik soms beter ben dan de heer Clémeur. (*Gelach*) Ik kan mijn financiële situatie dus nog verbeteren, want de intendant van de opera is op dat vlak beter af dan een minister.

Een goede oplossing kan alleen in het verlengde van het debat binnen de raad van bestuur worden gevonden. De heer Penris wees terecht op het gevaar op administratief-rechtelijke complicaties. We zijn ons daarvan bewust. Minister Van Rompuy stipuleerde al dat de betrokkenheid van het personeel het onderwerp uitmaakt van een van de opschortende clausules. Het is niet onze bedoeling om hen tegen hun zin maatregelen op te dringen. Hun stem zal in het debat ter sprake komen, en ze kunnen een non possumus formuleren.

We houden rekening met verscheidene elementen, zoals het orkest, het koor en de muziekbibliotheek. Die laatste is belangrijk en betekenisvol. De manier waarop de bibliotheek is beheerd, blinkt echter niet uit in duidelijkheid.

Er zijn vragen gesteld over de heersende spanningen. Mijnheer Van Wallendael, er bestaan inderdaad problemen in verband met de verloning. Die hebben te maken met het eigen statuut van uw orkest (*Gelach*), dat afgestemd is op de privé-sector, en dus onderhevig is aan een andere soort van indexering dan een overheidsorkest zoals dat van de BRTN. Juist door de correcte toepassing van dat principe wordt het verschil alsmaar groter.

Mijnheer Van Mechelen, het klopt dat een plaats in het BRTN-orkest vroeger werd beschouwd als het hoogst bereikbare in een muzikantencarrière. Tegenwoordig is dat niet meer het geval. Dat hoeft ook niet. Een zekere concurrentie kan zeker geen kwaad.

De heer Van Dijck had het over belangenvermenging. Er heeft evenwel slechts één lid van de algemene vergadering

van I Fiamminghi zitting in de raad van bestuur, met name de heer Vanmarcke. Bij de BRTN wordt geen selectie doorgevoerd, in tegenstelling tot destijds bij de Opera Van Vlaanderen. Toen hebben een aantal mensen die niet aangesteld bleven, geprobeerd om hun rechten op een andere manier te laten gelden. In dit geval is de situatie anders. Zowel het orkest als het koor blijven behouden. Dat betekent niet dat we helemaal geen aandacht moeten besteden aan dit aspect van de zaak. Op dit punt kunnen beheersovereenkomsten hun nut bewijzen.

Mijnheer Van Mechelen, u had het over de onbeschikbaarheid. Die is echter inherent aan de manier van plannen. Dirigenten, orkestleiders en intendanten moeten op lange termijn plannen, bijvoorbeeld voor de volgende drie jaar. Wie in 1998 naar de Verenigde Staten wil gaan, moet dat nu al voorbereiden. De programmatie van de BRTN is daarentegen korter. Dat verschil brengt een rigiditeit mee, die kan worden geïnterpreteerd als onbeschikbaarheid. Het gaat alleen om een feitelijke onbeschikbaarheid, die zeker geen gevolg is van onwil.

Minister Van Rompuy en ikzelf werken samen in de beste verstandhouding. We proberen de beleidsaspecten te verzoenen, en onderling een verantwoorde oplossing te vinden.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Minister Van Rompuy, u maakte een vergelijking met de onderhandelingen met Singapore over Belgacom. Er is echter een belangrijk verschil.

De regering heeft op een bepaald moment beslist om een deel van Belgacom te privatiseren. Dat is een principebesluit. U stelt terecht dat men niet permanent mag interfereren in de uitvoering van zo een beslissing. Daar ben ik het mee eens.

Op de algemene beslissing volgen echter verscheidene formules, die door de opdrachtgever al dan niet worden aanvaard. Zo heeft de regering bijvoorbeeld de heer Baudson opgedragen om Distrigas op de beurs te brengen.

Ik dacht dat we de overkoepelende discussie nog niet hadden gevoerd. Mocht dit wel het geval zijn, dan blijven diverse opties mogelijk. Als wordt geopteerd voor iets wat nog niet is beslist, kan de overheid verklaren dat ze daar niet toe is gebonden. De heer De Graeve verklaart nu : de overdrager is van oordeel dat de orkestactiviteiten niet prioritair tot zijn missie behoren. Einde citaat. Hij heeft het volste recht om dat te denken, maar hij heeft van ons niet de machtiging gekregen om het in een principeovereenkomst op te nemen.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Ik wilde dezelfde opmerking maken als de heer Geysels. De minister roept het Vlaams Parle-

Penris

ment op tot sereniteit. Het parlement zal sereen blijven als de heer De Graeve eenzelfde sereniteit aan de dag legt.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de voorzitter, we zullen een motie indienen die inhoudt dat de definitieve engagements niet mogen worden aangegaan voordat de globale visie, met name het maxidecreet, gekend is, en dat erover moet worden gewaakt dan de opdracht van de BRTN in de geest van het minidecreet wordt ingevuld.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mevrouw de voorzitter, ik kom terug op een element uit het betoog van minister Martens, waar ook de heer Van Peel opmerkingen over heeft gemaakt. Het gaat erom dat er een aantal vormen van competitie tussen orkesten in het spel zijn. Er is competitie op inhoudelijk en kwalitatief vlak, maar ook op managementniveau. Het ene orkest heeft een betere public relations dan het andere. Mijnheer de minister, ik hoop dat de kwalitatieve norm de doorslag zal geven.

Minister Luc Martens : Ik ben het daarmee eens. Wel moet me van het hart dat ook de culturele sector zich bewust moet zijn van de eigen verantwoordelijkheden. Dergelijk management is onontbeerlijk. Daarom pleit ik voor een vergelijking van de kostenstructuur van de betrokken orkesten. We moeten zien waar ze hun geld halen en hoe ze het besteden.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Penris, Van Dijk en Van Mechelen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.40 uur.*